

§ 28 Svenska kyrkans undervisning

NILS GÄRDER:

Ordförande! Detta ärende anknyter ju starkt och tydligt till de två tidigare ärendena vid behandlat. Jag begär ordet måhända nästan i onödan före Niklas Grahn, som kanske bättre kan utveckla det jag vill yrka bifall till, nämligen hans motion 2017:120 punkt 1, som tillika är hans reservation i utskottet. Min uppfattning är att kyrkostyrelsens *Program för lärande och undervisning* sannolikt är det strategiskt mest betydelsefulla som kyrkostyrelsen har beslutat om under den här mandatperioden att verkställas under nästa.

Niklas Grahn lyfter i sin motion fram betydelsen av att detta program också ska fokusera även i vårt gemensamma arbete på undervisningens innehåll. Jag tror det är helt avgörande för att programmet ska bli lyckosamt. Utskottet citerar honom gillande och säger, att det är viktigt ”att stärka den gemensamma uppfattningen om sådant som rör undervisningens innehåll”. Jag förvånas över att utskottet inte kommer till slutsatsen att motionen borde bifallas. Det anser den vara besvarad, vilket naturligtvis är ett välvilligt sätt att yttra sig över motionen, men jag tror att kyrkomötet gör klokt i att bifalla den för att tydliggöra, att också kyrkomötet står bakom denna mening att undervisningens innehåll behöver vara ett gemensamt ansvarstagande.

Därför yrkar jag bifall till reservationen innebärande också bifall till motion 2017:120 punkt 1.

NIKLAS GRAHN:

Ordförande! Jag yrkar bifall till motion 2017:120, ABC för kyrkans undervisning, punkt 1. Kyrkans undervisning står och har alltid stått i centrum för kyrkans liv. Vår uppgift som kyrka är att till nya generationer överlämna det evangelium som vi själva har tagit emot. Undervisning och lärande sker i ett livslångt sammanhang, som omfattar livets alla skeden och åldrar. Den riktar sig mot barn, ungdomar och vuxna. Utan undervisning ingen kyrka. Tidigare fanns formulerade och antagna innehållsbeskrivningar för kyrkans undervisning, men så är det inte längre. Idag är det upp till församlingar och medarbetare själva att avgöra innehållet. Ett exempel är konfirmandarbetet. I de riktlinjer som reglerar Svenska kyrkans konfirmandarbete och som varje församling har att följa finns det tydliga ramar för antal lägerdygn, antal timmar, gruppstorlek etcetera. Dock finns ingen kursplan. Det finns inget som reglerar innehållet. Den undervisning som en konfirmand möter i en församling kan vara helt annorlunda mot den som en annan konfirmand möter i grannförsamlingen. Även när det gäller församlingarnas barn-, ungdoms- och vuxenundervisning saknas sammanhållande innehållsbeskrivningar.

Det finns behov av att formulera minsta gemensamma nämnare för kyrkans undervisning. Jag är övertygad om att det skulle betyda mycket om kyrkan kunde utarbeta nationella kursplaner hur det centrala innehållet i kyrkans dopundervisning för olika åldrar formuleras. Det är inte checklistor som ska bockas av som jag förespråkar, utan kursplaner som ger inspiration och stöd till fördjupning i trons innehåll för den enskilda men även stöd till den som i församlingen har getts uppgiften att undervisa om kristen tro.

Jag gläds, som många andra gör, över den kommande satsningen på ett program för lärande och undervisning i Svenska kyrkan. Jag tror att denna satsning är alldeles nödvändig. Jag tror också att innehållsfrågorna i denna satsning behöver stå i centrum. Ett bifall till min motion 2017:120 punkt 1 skulle bidra till detta. Det skulle

vara ett sätt att detta jubileumsår understryka reformationens betydelse med ett pedagogiskt projekt.

Bifall till motion 2017:120 punkt 1.

MAGNUS HEDIN:

Ordförande! Jag yrkar bifall till motion 2017:13 angående dop av vuxna. Detta är en motion som är sprungen ur verkligheten, direkt från församlingslivet, utifrån erfarenheter som många har gjort och gör, också jag själv. Allt fler vuxna i vårt land lever med en väldigt liten och ofta ingen kunskap alls om kristen tro. Många vuxna är inte döpta, har ingenting med sig av kristen tro och tradition från barndom och uppväxt. Men det händer någonting, till och med inne i Smålands djupa skogar. Det kommer vuxna och vill bli döpta. Det kommer vuxna också med annan tro och vill bli döpta, vill bli kristna, vill bli Jesu lärjunge. Jag menar att vi behöver handskas med detta varmt, respektfullt, och det är skarpt läge. Förra året i Norra Ölands pastorat döptes 26 vuxna.

Om detta behöver vi tala. Det kommer människor som vill avgöra sig för Kristus. Det kan vara den viktigaste händelsen i deras liv, och som bekant kan man bara göra detta en gång. Vi behöver riktlinjer för detta, för jag är optimist. Jag tror och hoppas att det kommer fler till Svenska kyrkans församlingar och säger: "Jag vill bli döpt." När jag ställdes inför uppgiften vände jag mig till mitt eget stift. Jag behövde nämligen ett undervisningsmaterial. Just då var det på persiska. Jag fick svaret att nej det finns inget. Jag vände mig till Verbum. Nej, det finns inget. Jag blir lite ledsen och uppgiven när jag läser några rader ur utskottets betänkande. Det står på sidan 3 att kyrkomötet beslöt med anledning av en motion 2015 att uppdraga till kyrkostyrelsen att utreda vilka behov som finns om Svenska kyrkan och kristen tro på invandrarspråk. Nu är det snart 2018. Inget material har kommit. Vi kan ju inte utreda saker i det oändliga. Vi behöver ett material på olika språk. Vi behöver det nu. Underlag för material finns redan ute i församlingarna. Ta vara på det. Det är mission det handlar om. Det är skarpt läge.

Bifall till motion 2017:13. Tack.

TOMAS JANSSON:

Jag yrkar bifall till reservationen, alltså bifall till motion 2017:120 punkt 1. Att döpas som vuxen är ett stort steg och som man tar på väldigt stort allvar när man tar det steget. Det finns ett behov av ett material att sätta i händerna på dopkandidater, någonting som sammanfattar de centrala punkterna i den kristna tron, ett trons ABC, inte därför att det behövs en auktoritet som på någon sorts auktoritativt sätt ska fastslå vad som är rätt tro till skillnad från vad som är fel tro. Det relevanta är ett pedagogiskt stöd för dopsamtalen, att man som präst har någonting att kunna utgå ifrån när man samtalar med dopkandidaten, vare sig det är en dopkandidat som är svensk eller om det är en invandrad person som har ett annat språk och där svenskan kan vara svårtillgänglig. Detta trons ABC ska alltså också kunna översättas till andra språk. Magnus motion 2017:13 är något väldigt viktigt på spåren. Vi behöver desperat de här materialen. Men jag tror att om vi skulle få detta trons ABC det är naturligt, att det också då kan tillgodose önskemålen i Magnus motion att vi får material på olika språk som är tillgängliga.

När jag som präst har träffat dopkandidater från andra länder, konvertiter, har det varit väldigt svårt att hitta någonting att sätta i handen på den som är intresserad av den kristna tron. Till slut lyckades jag på nätet hitta ett svenskspråkigt material från

den finska lutherska kyrkan. Jag som då är en lite mer liberalt orienterad person i min teologi uppskattade kanske inte helt det ganska konservativt präglade materialet, men det var det enda jag hittade. Det fick därför bli det, men jag skulle önska att vår svenska kyrka tar tag i denna fråga. Vi behöver någonting såväl på svenska som på andra språk till hjälp för dopsamtalen. Det är ett skriande behov och ett omedelbart behov.

Alltså bifall till reservationen och bifall till motion 2017:120 punkt 1.

YLVA WAHLSTRÖM ÖDMANN:

Ordförande! Jag talar för utskottet. Det är mycket viktigt som har sagts här. Undervisning och lärande är väldigt viktigt och därför satsar vi på det här stora programmet som kommer. Det är en uppföljning av *Dela tro – dela liv*, som också är mycket betydelsefullt. Med detta fasta program och hur det exakt ska se ut utifrån motionerna har vi från utskottet valt att se de två första motionerna, 2017:13 och 2017:120, besvarade genom att de kommer att vara med som självklara delar. När det gäller söndagsskolematerial finns det mycket ute redan. Man kan ta reda på det som finns redan och vad som ingår i det. Därför valde vi från utskottet att avslå motion 2017:137. Likaså har vi avslagit motionen om kunskapsapp/spel för barn och unga, 2017:148. När det gäller Niklas Grahns motion 2017:120 punkt 2, där han önskar att få biskoparna aktivt involverade eller förväntar sig det, är det en självklarhet som vi inte kan uppdra på dem att göra. Det gör de ändå åt oss.

Bifall till utskottets förslag.

JULIA KRONLID:

Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till motion 2017:137 i Kyrkolivsutskottets betänkande nummer 2017:3, som handlar om söndagsskolematerial. När jag var barn var jag mycket bestämt på att jag ville gå i söndagsskolan. Mamma och pappa är troende men orkade inte varje söndag gå till kyrkan, men jag skulle till söndagsskolan. De fick därför ordna en bekant och varje söndag körde denne bekante mig till söndagsskolan. Inget kunde stoppa mig från att komma till söndagsskolan. Det betydde väldigt mycket.

Nu har jag i stället tre egna barn, 7 år, 4 år och 1 år, varav den yngsta faktiskt har deltagit här i kyrkomötets session förra året. Nu springer hon omkring alldeles för mycket för att vara här. Min största dotter som är 7 år tycker också att söndagsskola är fantastiskt roligt. Jag bor i Täby och Täby församling har fantastisk barnverksamhet på många olika sätt och familjegudstjänster och sådant, men i Tibble som är närmast finns det ingen söndagsskola. Det finns ett litet lekrum nere i hörnet och naturligtvis kan barnen följa med och vara där, men jag tror inte dottern skulle förstå så jättemycket av vad prästen sa. Just söndagsskola, någon typ av plats där barnen kan vara, är ju lite grand en förutsättning för att en småbarnsförälder ska orka ta med sig barnen. Att lämna bort barnen hemma är för mig inte ett alternativ. Jag har provat det också, men ingenting känns mer fel, speciellt inte eftersom jag är frånvarande så mycket från familjen genom mitt arbetsliv. Då vill man ju så klart dela söndagen tillsammans, att det ska vara en familjehögtid. Därför blir det ibland så att vi får ta oss till en annan kyrka som faktiskt har söndagsskola och mycket större möjligheter till lekrum och sådant för barnen. Det är ju tråkigt att man ska behöva välja bort en kyrka just av den anledningen. Jag har också hört liknande vittnesbörd från andra småbarnsföräldrar.

Innan jag skrev den här motionen ringde jag in till kyrkokansliet och frågade vad det finns för material idag. Jag ville inte skriva en motion om något som fungerar och redan finns. Jag fick då information om materialet *Skatten* som utskottet lyfter fram i betänkandet, men jag fann att det inte riktigt uppfyllde det som jag efterfrågade. Det ska vara ett heltäckande material, att barnet får ta del av alla gudstjänster och att det ska vara tillgängliggjort och väldigt enkelt för församlingarna att beställa, så att vilken församling som helst i Sverige ska klara av att bedriva söndagsskola och inte till en stor kostnad, helst ingen kostnad alls. Det är det som är min tanke med den här motionen. Om man utgår ifrån materialet *Skatten* eller inte är inte det viktiga. Det viktiga är att det tillgängliggörs, att det finns ett material som är sanktionerat av kyrkostyrelsen som finns inom kyrkokansliets ramar, så att man inte ska behöva beställa det externt från något annat företag.

Oavsett om den här motionen bifalls eller inte vill jag ändå skicka med till stiftet och församlingarna vikten av söndagsskola och att vi nu vill ha mer barnverksamhet också på söndagarna. Även om vi har öppen förskola och annat som är i veckan ska också en småbarnsmamma ha möjligheten att praktiskt kunna delta i högmässan på söndagen. Man ska inte behöva stanna hemma då. Det kan ju just vara den viktigaste samlingen i veckan. Som sagt, oavsett om motionen bifalls eller inte vill jag ändå skicka med det här, vikten av att ta emot barnen. Jesus sa ju i Markusevangeliet: "Låt barnen komma till mig och hindra dem inte. Guds rike tillhör sådana som dem." Jag hoppas vi kan arbeta vidare med den här frågan, så att vi inte glömmer bort den även om motionen avslås och så att vi kan få mer barnfamiljer till kyrkan. Tack.

ANDERS AHL:

Ordförande! Jag vill börja med att yrka bifall till motion 2017:137 om söndagsskolematerial. Det är en viktig verksamhet som går långt tillbaka i tiden. Jag har själv goda erfarenheter av detta under min uppväxt. Jag tycker också att det är viktigt att vi tar fram ett skraddarsytt enhetligt material som är vårt eget och som därför säkerligen blir gratis, så att man inte behöver vända sig till *Skatten*.

Sedan vill jag även yrka bifall till motion 2017:148 om en kunskapsapp/spel för barn och unga. Mobilen är väldigt central för barn och unga. Man har mobil idag redan i lågstadiet. Det kan man diskutera mycket om, men så ser det ut. Det ses ju också som ett störningsmoment och då är det viktigt att barnen har något viktigt i mobilen. Även om kyrkan idag har appar och även på nätet sådant som barn har glädje av, är det ju viktigt att vi har ett rikt utbud. Det är ju så att barn och ungdomar vill ha mycket att välja på.

Jag yrkar bifall till dessa två motioner, 2017:137 och 2017:148, av de skälen.

INGRID SMITTSARVE:

Ordförande! Jag yrkar bifall till motion 2017:148. Församlingar på många håll i landet ordnar aktiviteter för barn, till exempel runt jul och runt påsk. Sedan går barnen hem. De kanske får funderingar och det kanske inte finns kunskap eller tid i hemmet att svara på frågorna. Vad gör då barnen nu för tiden? Jo, då går de ut på Internet och söker. Då är det väldigt bra om det finns något lättillgängligt som dyker upp när de frågar om någonting, så att de kan få svar på funderingarna eller funderar vidare.

Kyrkolivsutskottet har ansett att motionen innehåller värdefulla idéer men att det inte är kyrkostyrelsens uppgift att skapa sådana appar. Tvärtemot anser jag att det nog är till för nationell nivå. Visserligen har ett tidigare uppdrag från 2014 inte slutförts, bland annat på grund av snabb teknikutveckling, men det kan kanske

finnas möjlighet att göra ett omtag. En annan möjlighet skulle kunna vara att lägga ut ett uppdrag på någon högskola eller liknande där man jobbar med sådant. Där finns Uppsala universitet och till exempel Campus Gotland. Lite mer konkret jobbar de med sådan utveckling.

Jag yrkar bifall till motion 2017:148. Jag anser att det är angeläget. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 97.